

TESTRIT MET VDL CITEA ELECTRIC SUCCESVOL PIONIEREN MET ELEKTRISCHE STADSBUS

“Elektrische bussen lenen zich optimaal voor stadsvervoer”, zegt Mario Provez, technisch directeur Hansea, na een testrit met de VDL Citea Electric op de Antwerpse stadslijn 36. Met deze Belgische primeur toont Hansea aan dat het bereid is om, in samenwerking met De Lijn, te gaan rijden met uiterst milieuvriendelijke elektrische voertuigen.

// Elektrische bussen lenen zich optimaal voor stedelijk openbaar vervoer, zo bleek tijdens een testrit op de Antwerpse stadslijn 36 die door Bus De Polder wordt gereden. (Foto Herman Welter)

VDL Bus & Coach stelde tijdens de voorbije Busworld zijn Citea Electric voor, een bus die volledig die elektrisch rijdt en die op de achteras wordt aangedreven door twee wielnaafmotoren. Omdat het gewicht van de batterij het maximumaantal passagiers beperkt, werd gekozen voor een kleine batterij met een actieradius tot 80 km. Door een zwaardere batterij te plaatsen, kan die worden vergroot tot 200 km maar dat gaat dan wel ten koste van het aantal passagiers. Einde april tekende Hansea voor een primeur door als eerste vervoersonderneming in België te pionieren met een elektrisch aangedreven stadsbus. In overleg met VDL Bus&Coach reed de Citea Electric het traject van de Antwerpse buslijn 36, die wordt gereden door Bus De Polder. Vanaf het busstation aan de Franklin Rooseveltplaats leidt het traject door het drukke stadsverkeer naar de Waaslandtunnel en vervolgens onder de Schelde door naar Linkeroever.

MILIEUVRIENDELIJKE OPLOSSING VOOR HET STADSVVERVOER

“De testrit verliep feilloos. We hebben de bus echt op de proef gesteld door te stoppen aan alle haltes en telkens op-

nieuw vanuit stilstand te vertrekken. De steile toegangswegen naar de Waaslandtunnel, waarop een dieselbus flink wat gas moet bijgeven, werden zonder problemen opgereden”, vertelt Mario Provez. “Stelplaatsverantwoordelijken, mecaniciens en aanwezige gasten bij het proefproject waren heel tevreden. Het voertuig rijdt veel aangenamer dan een dieselbus, het accelereert ook vlot en traploos. Terwijl je met een dieselhybride bus nog steeds een beperkte uitstoot hebt, herleid je die met een elektrische bus tot nul. Ik ben ervan overtuigd dat elektrische bussen binnen enkele jaren de oplossing zijn voor het stadsvervoer, en dat zij ook kunnen ingezet worden door exploitanten. Het **stroomverbruik is minimaal** en bedraagt 1% van de batterijcapaciteit per gereden kilometer. Wanneer je verlichting en airco maximaal inschakelt, komt daar nog 1% bij”. “Op dit ogenblik is de kostprijs van een elektrische bus nog steeds het dubbele van die van een standaardbus. De onderhoudskosten zullen allicht dalen omdat er minder draaiende componenten zijn en je minder olie en filters moet wisselen. Elektrische kosten lopen wellicht op, maar ook dat moeten wij bekijken”, stelt Mario Provez. “Wanneer men een oplaadpunt kan voorzien aan de eindhalte, de voertuigen met behulp van een pantograaf stroom kunnen afnemen van de tramleidingen of wij de batterijen kunnen laden tijdens de daluren, dan kunnen elektrische bussen perfect worden geïntegreerd in het stadsvervoer. Om de meerkost in de beginjaren te compenseren, zou je in de beginjaren een **samenwerkingsproject** kunnen opzetten tussen bijvoorbeeld stadsbestuur, energieleverancier, vervoersmaatschappij en exploitant”.

“Met het proefproject hebben wij aangetoond dat Hansea klaar is om, in samenwerking met De Lijn, stadslijnen te gaan rijden met elektrische bussen. Mits aanpassing van de lastenboeken en het voorzien van een aantal bijkomende faciliteiten kan uiterst milieuvriendelijk en elektrisch aangedreven stadsvervoer binnen enkele jaren realiteit worden”.

BESTE COLLEGA'S,

Jullie hebben momenteel het **eerste nummer** in de hand van ‘**Hanse News**’, het nieuwe krantje dat we zesmaandelijks zullen verspreiden. **Hanse NV** werd op 20 maart 2014 boven de doopvont gehouden. Twee aandeelhouders, Cube Infrastructure en GIMVV met respectievelijk 51% en 49% van de aandelen, participeren in de groep en bepalen samen met het management de te volgen strategie.

Cube Infrastructure is een Luxemburgs fonds dat zich vooral richt naar lange termijn investeringen in Europese infrastructuurwerken. Het fonds werd opgericht in juli 2010 en beschikt over 1,2 miljard euro afkomstig van meer dan 20 lange termijn investeerders (2/3 uit Europa, 1/3 uit Noord-Amerika) zoals pensioenfondsen, verzekerings- en bankinstellingen. Cube is voornamelijk actief in de energieproductie en – voorziening, decommunicatie-infrastructuur en het openbaar vervoer. Zo participeert Cube in het Noorse Boreal Transport (bus- en ferry-activiteiten) en het Duitse Netinera (bus- en trein-activiteiten).

Gimv NV, gevestigd in Antwerpen, is een Europese investeringsmaatschappij met een portefeuille van 1,8 miljard euro in beheer. Gimv is genoteerd op NYSE Euronext Brussel en heeft een heel diverse groep aandeelhouders waaronder diverse grote institutionele investeerders uit verschillende landen en particuliere beleggers.

De vier investeringsplatformen van Gimv zijn: Consumer 2020, Health & Care, Smart Industries en Sustainable Cities. Onze activiteiten passen perfect in dit vierde platform. Het bestaande management team en de lokale managers blijven op post. Wij zijn vol vertrouwen dat we de nieuwe Hansea-groep verder kunnen uitbouwen met een open ondernemersgeest en samen met alle collega's in de groep. Net zoals vroeger wensen wij een goed sociaal klimaat te promoten in een goede verstandhouding met de personeelsvertegenwoordigers.

Na Linjebus, CGEA, Connex, Veolia Transport, Veoliatransdev en Transdev vatten we nu samen het Hansea-hoofdstuk aan. Met onze gezamenlijke inzet, maken we hier zeker een spannend succesverhaal van!

Alvast bedankt voor jullie inspanningen en steun en tot binnenkort!

Luc Jullet - Managing director

DE VOEGHT PINGUÏNBUSSEN TUSSEN MECHELEN EN PLANCKENDAEL

// Vanuit de stelplaats De Voeght in Kampenhout verzekeren twee pinguïnbussen de pendeldienst tussen het station van Mechelen en dierenpark Planckendael.

Stelplaats De Voeght in Kampenhout is de thuisbasis van twee 'pinguïnbussen' die, in opdracht van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen, pendelen tussen het station van Mechelen en het dierenpark Planckendael dat dit jaar zijn pinguïnkolonie in de kijker plaatst.

Tot vorig jaar konden bezoekers aan het dierenpark in Mechelen de boot nemen en via het kanaal naar Planckendael varen. Door strengere veiligheidsvoorschriften voor plezier-

vaartuigen kon de boot niet meer worden ingezet. In samenwerking met stelplaats De Voeght uit Kampenhout zet de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen alvast gedurende vijf jaar twee gelede bussen in. Die werden aan de buitenzijde volledig versierd met pinguïntaferelen.

VOORDELIG NAAR ZOO EN PLANCKENDAEL

Hansea beoogt een duurzame samenwerking met de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen, die eigenaar is van de Antwerpse Zoo en het dierenpark Planckendael. Van zodra Hansea kan aantonen dat men nu al vijftien medewerkers heeft die een jaarabonnement hebben, krijgen de nieuwe abonnees dit jaar al die 15% korting. De betrokken werknemers profiteren daar dan van het daaropvolgende jaar. Bijkomend kan je met dat abonnement voor de Zoo en Planckendael 50% korting krijgen in onder meer Plopsaland en Bobbejaanland. Medewerkers die reeds een Zoo- of Planckendael-abonnement hebben, kunnen dat meedelen aan hun lokale manager.

SAMEN MET IDEWE VOOR WELZIJN OP HET WERK

Hansea breidt de samenwerking met Idewe als externe dienst voor preventie, bescherming en welzijn op het werk verder uit. Daartoe worden chauffeurs voortaan gelijkgeschakeld met veiligheidsfuncties en worden bedienden beschouwd als beeldschermfunctie. Hierdoor kunnen zij rekenen op een ruimere medische dienstverlening.

"Na een marktraadpleging onder externe diensten voor preventie, bescherming en welzijn op het werk, waarbij werd gefocust op dienstverlening aan Hansea-medewerkers en -stelplaatsen, hebben wij ervoor gekozen om verder samen te werken met Idewe", bevestigt Bruno Seurinck, human resources manager. "Ook hebben wij het actieterein uitgebreid en wordt er naast veiligheid onder andere aandacht besteed aan ergonomie, psycho-sociale aspecten, agressie- en traumabegeleiding en stress op het werk. Bovendien hebben wij ervoor gekozen om **chauffeur gelijk te schakelen met 'veiligheidsfuncties'**. Dit vertaalt zich in een ruimere interpretatie inzake risicobeoordeling en in het jaarlijks aanbieden van een medisch onderzoek. Globaal onderscheiden wij nu twee groepen medewerkers. Enerzijds zijn dat alle 'veiligheidsgerelateerde' functies zoals chauffeurs, mecaniciens en

onderhoudspersoneel. Anderzijds zijn dat alle administratieve functies die wij beschouwen als 'beeldscherm'-werk, waardoor zij eveneens beter opgevolgd worden".

"Met Idewe is overeengekomen dat zij zoveel als mogelijk werken met **dezelfde arbeidsgeneesheer**, die de werksituatie en de chauffeur kent. Hansea-medewerkers mogen die arbeidsgeneesheer bijvoorbeeld ook om een tweede opinie vragen voor niet-werkgerelateerde medische klachten. De arbeidsgeneesheren zijn gebonden door hun beroepsgeheim. Medewerkers kunnen hen bijgevolg in alle vertrouwen consulteren", beklemtoont Bruno Seurinck. "Ter ondersteuning van onze preventieadviseurs zullen wij samenwerken met functionele experts van Idewe voor bijvoorbeeld inrichting van werkplaatsen en preventie van arbeidsongevallen".

GEZOCHT: SPORTIEVELINGEN!

Beginnende en geoefende lopers kunnen zich bij hun lokale manager aanmelden voor deelname aan de bedrijventriathlon in Hofstade op 20 september of de Ekiden Acerta op 18 oktober in het Heizelstadion. In Hofstade worden teams van drie kandidaten verwacht die afzonderlijk 750 meter zwemmen, 50 km fietsen en 10 km lopen. Voor de Ekiden Acerta worden ploegen van zes verwacht waarbij drie deelnemers 5 km lopen, twee teamleden 10 km lopen en een zesde deelnemer 7,2 km loopt.

Het zou leuk zijn wanneer teams uit enkele Hansea-stelplaatsen of regio's samen aan de start verschijnen. Bij voldoende kandidaten wordt gezorgd voor t-shirts en logistieke ondersteuning.

MILIEUVRIENDELIJK MET DERTIG SCANIA'S EURO 6 EERSTE TIEN VOERTUIGEN REEDS GELEVERD

Tien van de dertig door Hansea bestelde Scania Citywide Low Entry bussen met Euro 6-motor toeren inmiddels door de Kempen, het Waasland en de Vlaamse Ardennen. De investering in een milieuvriendelijk voertuigenpark leverde Hansea ook de 'Prijs van het Milieu' op die jaarlijks wordt uitgereikt door de Federatie van de Belgische Autobus- en Autocarondernemers (FBAA).

Na een pilotproject met een eerste Scania Citywide Low Entry bij stelplaats B&C in Turnhout bestelde Hansea 29 bijkomende voertuigen. Hierdoor kunnen dertig voertuigen worden vervangen waarvan de meesten reeds ruim vijftien jaar in dienst waren maar ook vervangingen zodat we opnieuw de gemiddelde leeftijd van 7 jaar per contract halen tegen 2015. "Positieve ervaringen met het prototype dat bij B&C reed, hebben ons overtuigd van de geboden kwaliteit en de operationele inzetbaarheid van het voertuig. Aanvullend werden nog enkele aanpassingen doorgevoerd voor de typekeuring door De Lijn. Met deze dertig bestelde Scania's is Hansea de allereerste exploitant met voertuigen die beantwoorden aan het nieuwe lastenboek van De Lijn dat onder andere het gebruik van Euro 6-motoren voorschrijft. Wij hebben gekozen voor een 310 pk sterke 9 liter en 5 cilinder Euro 6-motor in combinatie met een gesloten roetfilter en toevoeging van 'AdBlue-additief' maar zonder EGR", verduidelijkt technisch directeur Mario Provez. "Inmiddels rijden er tien Scania's rond vanuit de stelplaatsen Geenens (Vloesberg), Weyn (Stekene), B&C (Turnhout), De Valk (Heusden-Zolder) en VBM (Lommel). Tegen het jaareinde worden de andere voertuigen geleverd. Chauffeurs zijn alleszins opgetogen over de ergonomische stuurpost waarop alle functies binnen handbereik zijn. Aanduiding van de reisroute op de lijnkasten kan eveneens vanop het dashboard. Enkele kleine aanpassingen ten voordele van het chauffeurscomfort worden nog bekeken".

De nieuwe Scania's zijn overigens al 'ReTiBo'-klaar. Software en apparatuur werden reeds geplaatst in het vooruitzicht van het nieuwe registratie- en ticketingsysteem ReTiBo dat De Lijn vanaf 2015-2016 gefaseerd wil invoeren.

// De Scania Citywide Low Entry voor Hansea was één van de blikvangers tijdens de voorbije Busworld Kortrijk.

// Omdat het monteren en behandelen van banden niet zonder gevaar is, **besliste de directie om in alle dochterbedrijven gehomologeerde bandenkooien** te plaatsen. Hansea investeert daarom volop in een beveiligde omgeving waarbinnen bus- en touringcarbanden veilig kunnen worden opgepompt. Ook wordt een instructiekaart ontwikkeld met tips terzake om het risico op ongevallen te beperken.

// Hansea zit mooi op schema met **permanente vorming** en de 35 uren verplichte chauffeursopleiding tegen 10 september 2015. Het aanbod wordt uitgebreid met een module waarin de wegcode wordt opgefrist. Een tweede, nieuwe opleiding focust op ergonomische aspecten zoals de juiste zithouding, goede eetgewoonten en hoe een evenwichtig bioritme bewaren bij wijzigende werktijden.

// Vijf ervaren Hansea-medewerkers werden door de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en het Fonds Car- en Bus Opleiding (FCBO) **erkend als instructeur**. Hierdoor kan Hansea vlot en flexibel opleidingen organiseren in de eigen stelplaats-regio's.

// Op vraag van de chauffeurs zet Hansea in op voldoende **praktijkgerichte opleidingen**. De trainingssessie op de FCBO-rijnsimulator in Temse blijven behouden. In overleg met het FCBO wordt gewerkt aan een erkende opleiding defensief rijden op de rijbaan, waarbij men de baan op gaat in de eigen regio en gaat rijden op de vaste trajecten. Ook wordt een module brandbestrijding en evacuatie van passagiers voorbereid.

// Nadat men in het verleden reeds enkele malen werd geconfronteerd met bus- en touringcarbranden, gelukkig zonder slachtoffers dankzij het koelbloedig optreden van de chauffeurs, werden al aanvullende **branddetectie- en blussystemen** geplaatst in dubbeldekkers en touringcars. Omdat dergelijke systemen het brandrisico aanzienlijk beperken en de veiligheid verhogen, laat Hansea hen standaard inbouwen door de constructeurs.

// Om het **bedrijfsvervoer** van en naar diverse bedrijven in de Antwerpse agglomeratie verder te kunnen uitbouwen, investeerde Autocars De Polder in twee nieuwe voertuigen. Positieve ervaringen met de zeven eerder aangeschafte MAN Lion's Regio leidden tot de bestelling van twee bijkomende touringcars. Bij Automet werden twee Mercedes-Benz Sprinter met 19 plaatsen aangekocht die eveneens worden ingezet voor bedrijfsvervoer. De Duinen in Herentals kreeg er een MAN Lion's Coach bij voor toerisme en bedrijfsvervoer.

// Naar aanleiding van de herdenking van de Eerste Wereldoorlog laat De Lijn vier jaar lang van 1 juli tot 30 november buslijn 14 rijden tussen Nieuwpoort, Diksmuide en Ieper. De West-Vlaamse stelplaatsen Gruson en Katriva participeren in **het herdenkingsproject '14-18 Grote Oorlog'** en voeren hiervoor dagelijkse verschillende ritten uit. Met de buslijn wil De Lijn iedereen die bijvoorbeeld aan de kust vertoeft en geen wagen heeft de mogelijkheid geven om deel te nemen aan diverse evenementen. Lijn 14 heeft specifieke haltes aan de Ganzepoot in Nieuwpoort, de Blankaart in Woumen, de frontlijn in Boezinge, de Ilzertoren in Diksmuide en het In Flanders Fields-museum in Ieper. Geïnteresseerden kunnen buslijn 14 nemen met een dagretourticket Poppypas en vanuit Ieper weerkeren na 'The Last Post' aan de Menenpoort.